

# רחפני חיזבאללה מחזירים את התמרון הקרקעי למרכז הבמה

written by שי סופר | 26.05.2026

האיום החדש של חיזבאללה אינו רק הרחפן עצמו אלא האשליה הישראלית שניתן להגן על הגבול בלי לשלוט במרחב שממנו הוא מופעל.

מאז הפסקת האש שלאחר מבצע "חצי הצפון", חיזבאללה מאיץ את הכשרת פעיליו בהפעלת רחפני FPV המחוברים לסיב אופטי ונושאים חומרי נפץ. מדובר באיום טקטי משמעותי, שלישראל עדיין אין מולו מענה מלא.

בניגוד לרחפנים רגילים, רחפני FPV מבוססי סיב אופטי אינם נשענים על תקשורת רדיו אלא על כבל פיזי המחובר לרחפן, ולכן הם חסינים כמעט לחלוטין לשיבושי לוחמה אלקטרונית. הסיב האופטי גם מאפשר שידור וידאו איכותי בזמן אמת, ללא פליטת חתימה אלקטרומגנטית שמסגירה את מיקום המפעיל. לפי הערכות שונות, הם מסוגלים להגיע לעומק של כ-15 קילומטרים בתוך שטח ישראל וכל זאת בעלות של מאות דולרים בודדים ליחידה.

האיום אינו רק מבצעי אלא גם תודעתי. כוחות בשטח נאלצים להסתגל למציאות שבה העליונות האווירית הישראלית כבר אינה מוחלטת כפי שהייתה בעבר. לא במקרה הפכה בעיית הרחפנים לנושא מרכזי בשיח הביטחוני: חלוקת רובי "שוטגאן", רשתות מיגון, רחפנים מסכלי-רחפנים ותחמושת ייעודית <sup>[1]</sup> כולם מעידים על ניסיון להדביק במהירות את קצב השינוי של שדה הקרב.

אלא שבעיית הרחפנים אינה רק טכנולוגית. היא חושפת מגבלה עמוקה יותר בתפיסת הביטחון הישראלית, שהעדיפה בעשורים האחרונים הרתעה, אש מדויקת ומודיעין על פני שליטה פיזית במרחב ותמרון קרקעי.

ד"ר חנן שי, שהיה חבר בוועדת שומרון לבחינת לקחי מלחמת לבנון השנייה, התריע בעבר מפני המעבר מדוקטרינת ההכרעה לדוקטרינת ההרתעה. לפי תפיסה זו, בעימות מודרני אין עוד צורך בכיבוש שטח או בטיהור, אלא די בהפעלת אש עוצמתית כדי לגרום לאויב להירתע. אלא שהמציאות במזרח התיכון חוזרת ומוכיחה את מגבלות ההנחה הזאת.

אחת מנקודות החוזק של ארגונים אידאולוגיים כמו חיזבאללה וארגוני ג'האד היא היכולת לשאת מחירים כבדים לאורך זמן מבלי להישבר. עקרון ה"סבר" (صبر) – הסבלנות וההתמדה האסטרטגית <sup>[2]</sup> מושרש עמוק בתרבות האסלאמית הפוליטית. לכן, ניסיון לשחוק ארגונים כאלה באמצעות אש בלבד הוא מוגבל מטבעו.

לעומת זאת, שליטה בקרקע פוגעת בנקודת תורפה רגישה בהרבה. בתרבות הערבית והאסלאמית

קיים קשר עמוק בין אדמה, ריבונות וכבוד. לא במקרה מלחמות 1948 ו-1967 נצרכו בתודעה הערבית כאירועי השפלה היסטוריים? לא רק בשל האבדות, אלא בעיקר בשל אובדן השטח.

כאן בדיוק טמון הפרדוקס של שדה הקרב החדש: דווקא האיום הטכנולוגי המתקדם של רחפני FPV מחזיר לקדמת הבמה אמת צבאית ישנה מאוד. בלי שליטה במרחב שממנו פועל האויב, קשה לייצר ביטחון יציב לאורך זמן.

אם חזבאללה יידחק צפונה ויאבד שטחים בעקבות פעולותיו, הדבר עשוי לפגוע גם ביכולת המבצעית שלו וגם בלגיטימציה שלו בתוך לבנון. במקביל, התרחקות כוחותיו מהגבול תפחית באופן ישיר את איום הרחפנים על יישובי הצפון? הן בגלל מגבלות הטווח והן בשל הארכת זמן התגובה של צה"ל.

לצד התמרון הקרקעי, ישראל צריכה למקד מאמץ גם בציד מפעילי הרחפנים עצמם. בניגוד לרחפן פשוט, הפעלת רחפני FPV מבוססי סיב אופטי דורשת הכשרה ממושכת ומיומנות גבוהה. המשמעות היא שקיים צוואר בקבוק אנושי ברור? מספר מצומצם יחסית של מפעילים מיומנים. מאמץ מודיעיני וסיכולי ממוקד נגד אותם מוקדי ידע והפעלה עשוי להיות אפקטיבי לא פחות מהמאבק באמצעי עצמו.

עד שיפותח מענה טכנולוגי מלא, ישראל תידרש להסתגל למציאות החדשה באמצעות הכלים שכבר עומדים לרשותה: תמרון אגרסיבי, דחיקת האויב מהגבול, ערנות גבוהה של הכוחות ופגיעה שיטתית במפעילי הרחפנים.

רחפני ה-FPV אולי מסמלים את שדה הקרב העתידי, אך הלקח האסטרטגי שהם מחזירים לקדמת הבמה הוא דווקא ישן: הכרעה והרתעה אינן נוצרות רק באמצעות אש מרחוק, אלא גם דרך שליטה בקרקע.

התפרסם באתר JDN, בתאריך 26 במאי 2026.

\*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.